

DENÍK

DĚTSKÉ SCÉNY

Fabrika SVITAVY

čtvrtek 18.6.2015

číslo **6**

Jednou ráno kdesi procit
hrozný obr jménem Recit.
Hlavu zvedl, pak si sedl,
monolog ve sluji vedl:
Poezii rád bych slyšel,
do království že bych zašel?

Kroky třesou krajinou,
lid se děsí novinou.
Král jen úpí, prosí nebe,
za pačesy tahá sebe:

Zachraň říši, mocný Bože,
sejmi z nás to mrzké hoře!
Přednes krásný nezvládáme,
a tak hojně umíráme.

Obr se už blíží kvapně,
král je z toho zcela na dně.
Bože, komu vládnout mám,
když zůstanu zcela sám?
Poledne v tom okamžení
na nebi, hle, rozjasnění.
Bohu krále zželelo se,
dolů schází jeho posel.

Tu máš program Dětské scény,
nevěš hlavu, zbav se trémy.
Co si s ním mám ale počít?
Každou chvíli je tu Recit.
Jak mám v klidu spočinouti,
když mě strach o říši rmoutí?

Program scény strč mu v dlaň
a pak pevně promluv naň:

Vezmi sobě tento program,
máš tam jídla přesný seznam.
Adresu tam také najdeš,
spěchej, sic tu hladu zajdeš.

Hrudník přitom vyplní vpřed,
hlas svůj nechej rozzvučet.
Artikuluji při tom čistě,
obra zbavíš se tím jistě.

Náhle záře ztratila se,
anděl pryč a obr, zdá se,
stojí právě před branami
jako starý dobrý známý.

Král se ční, co jen může,
obr chce vyletět z kůže.
Král mu slíbí spoustu hlav,
jen ať běží do Svitav.

Obr nezávazně sedí v sále,
všechno kolem je mu malé.
Kdo může, se raději schová,
obr volá: Spusťte znova!

Rozkaz splní, volby není,
činí jemu pomyšlení.
Obr právě dopřává si
mluveného slova krásy.

Slyší děti recitovat,
poté ještě divadlo hrát.
Přísný kritik jménem Recit
záhy oslaben má necit.

Nevěřicně kývá hlavou
na tu generaci mladou.
Žádný šum, pěkný přednes,
slyšel jsem já teprve až dnes.

To vám muselo dát práci,
děkuji za degustaci.
Nebojte se, vás já nesním,
pro umění to já nesmím.

Obru v břichu zvukně kručí,
zdá se, že se půstem mučí.
Co s tvým prázdným žaludkem?

Redaktoři zvou tě ven
na soukromou hostinu.
Pak budou psát novinu
do deníku Dětská scéna,
kterak snědena být měla.

Nevídáno, neslycháno,
DS bez ztrát balí ráno.
Každý domů vydává se,
napřesrok se sejdem zase.
Nikdo neví, co je s obrem,
hlavně že končíme dobrem.
Redakce se s vámi loučí,
pohádka tím právě končí.

Roman Manda

POHLED ZE VNITŘ...

...SEMINÁŘE A – JAK HLEDAT CESTU K TVARU

Pátý den semináře byl věnovaný práci s textem Miloše Macourka (Poštovní známka). Počet účastníků se postupně snížil na deset. Dvou z nich, Pavla a Zdeňky, jsem se ptala, jak vnímají svou účast v semináři, jak ho reflektují.

Přemýšlel jsem o tempu práce v semináři – tempo zadávání úkolů, zpracování i prezentace. Pro mě bylo dost rychlé, když se na to dívám jako učitel. Bylo fajn, že se jelo rychle, že jsme neusínali, nic jsme zbytečně nerozváděli, bavilo mě to, ale děti by to v tomhle tempu nepochopily. Je zajímavé vidět tak zkušeného kolegu, který není vyhořelý. Je to moc příjemný impuls k tomu, že se to školství dá přežít, že se to dá ustát. Paní Polzerová naznačila neúspěch na pedagogické fakultě, totiž že odešla, když neustále musela obhajovat dramatickou výchovu. Obdivuji, že jí vydržela energie k tomu, že ji ta práce, ten obor táhne dál a takhle nadšeně. Ještě jedna, možná ne úplně příjemná věc, ale uvědomil jsem si, že když se trochu víc chválí, tak lidi pracují s větší radostí. Mám na mysli nejmladší účastnice semináře, kterým je sedmnáct a jsou třeba na prvním semináři... Jsou mezi mnohem zkušenějšími lidmi a myslím, že by potřebovaly víc motivovat, větší podporu.

Já jsem tady jako pedagog, který se chce něco naučit, takže tohle tempo práce mi vyhovuje. Ale kdyby to mělo být s dětmi, tak bych jim musela dát víc času. Dnes se pracovalo s textem, takže se víc sedělo. Mě víc baví, když jsem vedená a když při pohybu vypnu mozek, a tak moc nepřemýšlím. A přínos semináře pro mne? Rozhodně se díky tomu trochu vymaním z nějakého stereotypu vedení, které už jsem si nějak vymyslela, a bude to nový impuls pro vedení mých skupin.

Eva Davidová

...SEMINÁŘE B – OD HRY K AUTENTIČNOSTI

Dovolím navázat na svůj článek v Deníku Dětské scény č. 4, s. 79.

I bez intervence studentek DAMU jde úroveň a výkony frekventantů stále nahoru a ostych avapatie některých děvčat z krnovského Pedagogického lycea zmizely v nenávratnu. My se snažíme najít příčiny. Debatujeme o způsobech práce v jejich hodinách dramatické výchovy. Jednoznačná odpověď, jak lze předpokládat, zůstává nenalezena.

A tak se pouštíme do praktických cvičení. Všechna už známe, ale ne každý si je stihl vyzkoušet na vlastní kůži. Práce na textu, resp. přednesu, začala individuálním výstupem. Pak následoval „řetězový přednes“, kdy se přednášející po slokách střídají a je důležité udržet nastolenou energii a pokračovat v ní. Stejně tak se dovystřídali seminaristé i v ostatních cvičeních.

K nejzásadnějším zjištěním a zkušenostem, které si odvážím, patří:

1. Nejen etudami živ je dramatik. Někdy je dobré situaci předem nevymýšlet, ale nechat ji samovolně vznikat.
2. Práce kvapná, málo platná. Vhodná délka cvičení. Až když se vyčerpá (i podvědomě) připravená situace, začne se teprve něco tvořit.
3. Ve dvou se to lépe táhne. Prohlubování spolupráce, práce ve vztahu. Např. cvičení „sochy“ dostává ve dvojici další rozměr a při dostatečně dlouhé době cvičení vzniká zajímavý prostor pro improvizaci.
4. Na každého jednou dojde. Původně překvapující praktika, kdy se na cvičení vystřídají jen někteří frekventanti a jde se dál. Ostatní si to zkusí další den a o nic nepříjdu. Odstraní se tím pocit stahující se smyčky („teď už jsem na řadě určitě já“).

To nejdůležitější, co si ovšem ze semináře odvést nemohu, je osobnost pedagoga. Lektorka Hana Smrčková dokáže zbavit ostychu a zábran tím, že sama jako první opustí roli distingoované dámy a bez ohledu na to, jak vypadá, protrhne břehy své fantazie. V tu chvíli je schopná čehokoli – skákat, ječet, svíjet se i bučet, aby pak elegantně přenechala prostor žákům. Možná právě toto je cesta, jak přivést nesmělé studentky k přirozenému vystupování.

Jiří Suk

...SEMINÁŘE S – JAK NECVIČIT DIVADLO S NEJMENŠÍMI

Každý den jsme hodnotili průběh semináře, a tak jsme se rozhodli zhodnotit ho celkově. I přestože jsme se ze začátku vůbec neznali, padli jsme si noty. Díky stmelovacím hrám se z nás stali kamarádi. Všichni si pamatujeme jména ostatních (až na Petra – ten nezná ani svoje).

Celkově můžeme seminář shrnout jako vředycky. A to: milý a v klídečku. Kačka nás nejen naučila spoustu nových věcí do praxe, ale také to, že za týden se toho dá stihnout mnoho. Najít lidi, kteří nám budou po návratu domů opravdu chybět, seskládat představení za tři hodiny, udělat zábavu prakticky ze všeho a zpívat při čurání. Tímto bychom chtěli Kačce za všechno poděkovat a poprosit pana Huláka: ABYCHOM SE ZDE I V PŘÍŠTÍM ROCE SETKALI S LEKTORKOU KATKOU A SKUPINOU VE SLOŽENÍ: MARTA, LENKA, TERKA, JAHODNÍK PĚŤA, MARKÉT, VERČA, LÚČA, KAČKA, ANET, HANKA.

Klika cvakla, dvěře letí, tímto se s vámi loučí skupina S.

ZAPSALI JSME...

...Z INTERNÍ I VEŘEJNÉ DISKUSE LEKTORŮ
O PŘEDSTAVENÍCH 5. BLOKU

RYBKY, MASARYKOVA ZŠ A MŠ VELKÁ BYSTRICE – NÁMOŘNICKÁ POHÁDKA

Zuzana Švierčková a Zuzana Vodičková připravily se souborem svoji autorskou předlohu. Řada otázek, které jsme si kladli, se odvíjela od dramaturgických problémů inscenace. Některé situace jsou dlouhé, protože se opakují třikrát, ale nijak se nevyvíjejí a nic nového se opakovaním nestane. Také ne každému je jasné, co znamená předávání láhve s dopisem postupně mezi dětmi. Naopak klíčová scéna, a sice jak se změnění námořníci v piráty, se odehraje rychle a pro nás nečitelně. A spíš dodatečnou rozumovou úvahou dojdeme k názoru, že se tak stane, když se dotknou zlata. A ožívování mrtvých námořníků zpěvem není zcela jasné. Řadu věcí sice mezi scénami řekne dívka do mikrofonu, ale viditelně se to nestane a to je trochu **nicota**. A poněkud proti smyslu celku se nám jevil pokus zapojit diváky do akce: například, jak mohou házením kruhu z pevniny zachránit námořníky, kteří ztroskotali na moři? A jak mohou písní oživovat mrtvé námořníky, kteří leží kdesi daleko?

Dopolední a odpolední představení se v něčem lišila. Zatímco dopoledne jsme si nebyli jistí, zda holčička u mikrofonu, klavíristka a obě ženy držící v popředí černou plachtu, jsou členy posádky, tak odpoledne přišli všichni společně z hlediště a v leccčems na kapitána reagovali. Ale zase nebylo jasné, proč jako ostatní členové posádky nepropadli touze po bohatství, protože jen kapitán varoval před otvíráním láhve se zprávou. A odpoledne klavíristka využívala také zcizujících vstupů, v nichž se obracela k divákům, a to někdy dosti drsně. Jinak bylo odpolední představení o něco svižnější - například hned při první hlídce se tentokrát objevil větrný mrak (dopoledne až při třetí) a také námořník hledající po přečtení dopisu poklad necoural hledištěm tak dlouho jako dopoledne. Děti se v obou představeních rozhodně snažily, ale měli jsme pocit, že naplňují spíše formální stránku celku.

Ve veřejné diskusi bylo na jedné straně oceňováno, že jsou zapojeny věkově různé skupiny dětí, ale také se hodně mluvilo o příliš direktivním usměrňování dětí na scéně jejich vedoucí, která hrála na klavír a z role námořníka občas při atakování hrajících dětí i diváků vypadávala a že těch ataků na diváky bylo až moc. Lektori se při interní diskusi dozvěděli, že záměrem bylo průpravné cvičení dětí v prostoru a ukázání jejich schopností. V souvislosti s tím se v diskusi objevilo obecnější zajímavé téma, pro koho se dětské divadlo hraje a kdy má být pedagogický proces završen premiérou.

BEZEJMÉNA, 3. B, ZŠ ALOISINA VÝŠINA, LIBEREC – JÁ SE NECHTĚL STĚHOVAT

Soubor v inscenaci zpracoval stejnojmennou předlohu Daniely Krouparové (režie Jana Dotřelová) a rozhodně nás potěšil. Byl zvolen systém krátkých sekvencí, které byly oddělovány zvukem xylofonu. V každé ze sekvencí pracovaly děti, kromě těch právě jednajících, se štronzem, a bylo jasné, že naprosto vědí, co právě prožívají a představují. Po úvodní sekvenci, kdy chlapec Martin radostně probíhá vytvořeným prostředím, dostáváme o něm informace a pochopíme například, že rád hraje fotbal. Po tomto úvodu si sedne dopředu k plyšové žirafě, která je od začátku na scéně a svěruje se jí, že se budou stěhovat a že ho maminka utěšuje, že do nové třídy určitě zapadne. Pak už se s ním dostáváme do nového prostředí a třídy, kde kvůli přijetí Vokurka schytává výsměch a především kluk Vašek (jehož partnerem pro komentáře sekvencí je tablet) mu dělá jeden naschvál za druhým. Martin postupně prochází ústrky až do sekvence, kdy výborně zahraje ve fotbalovém týmu a najednou ho všichni berou, a taky s Vaškem se okamžitě skamarádí. A je trochu škoda, že ten závěr je náhlý a nepřípravený. Kdyby bylo více prostoru věnováno postupně proměně vztahů spolužáků k Martinovi, byl by závěrečný obrat lépe připraven. A pokud děti představují dospělé, pomáhají jim i divákům výrazné znaky, jako zde u učitelky brýle a u trenéra píšťalka, ale podobný znak by bylo dobré vymyslet i pro matku. A ještě se diskutovalo o tom, jak chápeme zmizení žirafy v určitém okamžiku a většinou jsme se klonili k názoru, že když už se Martin začlenil, tak ji nepotřebuje. Motiv ale není divadelně ukončen. A někdo měl problém poznat, že úvodní pobíhání Martina před jeho sdělením žirafě, že se musí stěhovat, se děje ještě v jeho radostném světě. Ale to jsou jen drobné připomínky k velmi příjemnému diváckému zážitku z přehledně rozehraného jednoduchého příběhu, adekvátního věku a schopnostem dětí.

Ve veřejné diskusi se mimo jiné hovořilo o příjemném dojmu a adekvátní délce příběhu, a že se líbilo téma, které je dětem blízké. A také se hovořilo o nedodělaném konci, tedy neuvěřitelně rychlé proměně vztahu Martina s Vaškem v kamarádství. A že z pedagogického hlediska je cenné, že děti dostávaly úkoly, které zvládnou a určité se dost věcí naučily. A že k jednoduchému „plakátovému“ příběhu byla zvolena adekvátní forma.

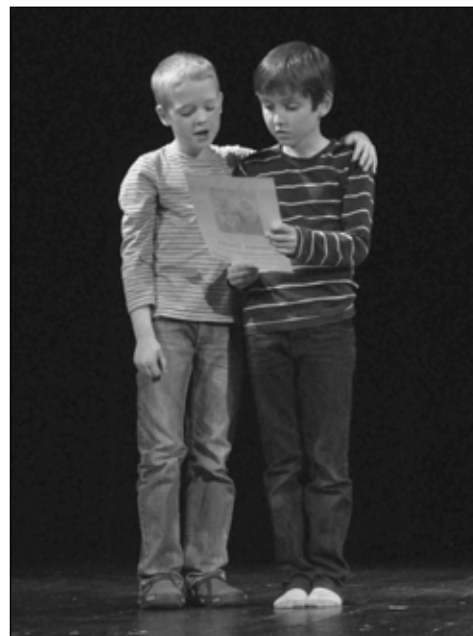
PIDILIDI, PAMÁTNÍK LIDICE – POLEDNICE

Inscenace Erbenovy Polednice (režie Kateřina Oplatková Rezková) začíná hrůzostrašnou stínohrou, v níž se objevuje řada rukou a červená světla, což evokuje obraz odpovídající tomu, jak tuto baladu známe. Pak všichni vycházejí před plátno, položí do půlkruhu červené svíčky a začínají obrazy a metaforami (občas znovu použijí stínohru) vysvětlovat obsah básně. A především současný pohled na téma vztahu matky a dítěte, protože ten je v podstatě stále stejný. Cenné ale rozhodně je, že původní předlohu nezesměšňují. Čtyři dívky si navlékají zástěry a gumové rukavice a stávají se kolektivní matkou a všichni ostatní dítětem, usazeným v svých tabletkách, iPodu a tak podobně. A odehrává se gradace vytváření matky dítětem, které má legraci i z toho, že chce matka volat polednici, protože strašidla dnes už neexistují. Nejdřív se matka nedovolá, pak je to omyl a maminka odchází a děti volají polednici z legrace, ale když se pak v závěru ozvou kroky, volají maminku. Byla to sugestivní a působivá koláž, ale ne všechny významy jsme četli jednoznačně a nacházeli v tom různá témata avyústění av kladli si řadu otázek. Co znamenají ty svíčky? A proč je v závěru sfoukli? A zemřou ty děti? Nebo je to o tom, že i když matku provokují, tak ji potřebují, pokud se cítí ohroženy? Nebo že se nejvíce bojíme toho, co je neuchopitelné? A tak dále. V každém případě jde ale o úctyhodné dílo, které nás zaujalo.

Také ve veřejné diskusi bylo oceněno zachování balady, a že to má k Erbenovi pořád dost blízko. Avtaké zde v rámci diskuse o tématu padl mimo jiné názor, že je to o dětech, které se za každou cenu o něco pokoušejí, ale když je jim nejhůř, volají matku. A v tom že je posun proti Erbenovi, kde je to hlavně o matce a tady hlavně o dítěti. A od lektorů jsme se dozvěděli, že pro soubor byly svíčky, jejichž významy jsme četli různě, symbolem života dětí, které nakonec sfouknutím svíček zemřou.

Alena Exnarová

VČERA JSME VIDĚLI...

.....SE SOUBOREM RYBKY, MASARYKOVA ZŠ A MŠ VE VELKÉ BYSTRICI

Co vás na tom hraní nejvíc baví?

Nejvíc nás bavilo, jak jsme se stali těmi piráty.

Asi jak vyprávím ten text do mikrofonu. Všechno.

Mně se líbilo, že jsme vyhráli a že jsme se sem vůbec dostali a jak jsem hledal poklad.

Mě bavilo, jak jsem se stal kapitánem a že třeba ostatní, Daneček a Prokůpek, si vždycky stoupli před toho nejvyššího a jak jsem jezdil na tom voru.

A mě nejvíc bavilo, jak jsem jezdil s tou nejmenší loďkou.

Mě baví, jak tam Hynek čte ten text, dopis z té láhve.

Mě baví, jak Hynek čte ten dopis a potom ještě jak řídí kormidelník.

Je tam něco, co je pro vás těžké?

Mě vyrušuje, že Honza tak divně chrápe.

Mě taky... mě taky...

A tím to tak trochu kazí.

Mě vyrušuje, jak si Jenda hraje s těma kruhama v zákulisí.

Mně vadilo, jak jsem si chystal svůj

vor a potom jsem to tam chtěl rozmístit, to lano, ale že to trvalo hrozně dlouho, než to přitáhli. Oni to měli hrozně u sebe, bylo to dlouhý, já jsem to chtěl udělat zdelšeně, ale oni si to dali spíš víc k sobě a zasukovali si to.

O čem vaše inscenace je, jak to vnímáte?

Námořníci našli to zlato, proměnili se v piráty a pak se zase přeměnili díky tomu, jak já kapitán, naše paní učitelka a všichni diváci zpívali naši námořnickou píseň a všechny námořníky to oživilo na pět pokusů. A na poslední pokus to vyšlo.

Oni zemřeli proto, že ten medailon jim sebral tu jejich námořnickou duši, a když přišli aj o pirátskou, tak zemřeli, protože neměli vůbec žádnou duši. A naše námořnická píseň je přinutila, aby jejich duše opět ožila.

Co vás obecně baví na dramatu, do kterého chodíte?

Scházíme se ve školce.

Je to strašně dobrý kroužek, mně to hrozně baví.

Co vás na něm baví?

Že tam hrajeme různý hry.

Mně se líbí, že když jsem se přihlásil, tak jsme to všechno cvičili hrozně, hrozně dlouho. Dali jsme si ty role a prostě mě to hrozně bavilo mít tu roli kapitána a potom, že jsme to vyhráli. Rok a půl jsme to zkoušeli, než jsme to vymysleli.

Kdo je tady nejmladší?

Daneček, čtyři roky.

A nejstarší?

Jenda.

Jenda: Já mám devět a čtvrt.

Já devět a třičtvrtě.

Chtěli byste k tomu představení ještě něco říct?

Já bych chtěl hrozně poděkovat paním učitelkám, divákům, že nás poslechli a že nám pomohli oživit ty námořníky a že neměli tu drzost se na to vykašlat a že nám pomohli.

Mně se líbilo na divácích, že pochopili, co mají udělat.

Já bych poděkovala paním učitelkám, že nás tak dobře jakoby vycvičily a pomáhaly nám, když jsme něco nevěděli.

za rozhovor děkuje Eva Davidová

...SE SOUBOREM BEZEJMÉNA, 3.B, ZŠ ALOISINA VÝŠINA Z LIBERCE

Jak se vám dnes hrálo?

Dobře!

Neměli jste trému?

Ani ne.

Máte zkušenosti se stěhováním?

Já ano. Když jsme se přestěhovali, měla jsem smutný pocit, že opustím staré kamarády.

Já ne.

Já také ne. Ale když jsem chodil do školky, tak se mi odstěhoval kamarád. Moc se mi po

něm stýskalo. Ale už si nepamatuju, jak se jmenoval.

Kdo přišel s předlohou?

Paní učitelka. Měli jsme knížku a dělali jsme podle ní. Něco jsme tam změnili. Třeba to, že je to anglický kluk.

Jak dlouho spolu pracujete?

Celá třída tři roky. Od první třídy děláme divadlo. Pokaždé s jinou paní učitelkou. Nejdřív jsme měli Jarmilu, pak Pavlu a teď máme paní učitelku Janu.

Prekvapilo mě, že dokážete tak dobře udržet zastavení a výraz v živých obrazech. Jak to děláte?

Není to tak těžký. Cvičíme to od začátku školního roku, vlastně už i dříve. Baví nás to. Chodíme a pak se zastavíme a zkusíme vydržet. Paní učitelka říká, ať zkusíme nehybat očima, že to vypadá líp. Zkusíme i nemrkat. To vypadá ještě líp.

za rozhovor se třemi členy souboru, který spěchal na vlak, děkuje Veronika Rodová

.....SE SOUBOREM PIDILIDI

Jak dlouho jako soubor pracujete?

Asi rok, rok a půl, je to různý, ale celý kolektiv rok a půl. Jsme z Lidic, ze Hřebče, Stehelčevsi, Čičovic, Kladna...

Jak inscenace vznikala?

My jsme začali dělat návrhy na Polednici tak, že jsme nejdřív zkoušeli různý texty, různý náměty, který se tam hodily. Potom jsme si to přečetli, zapamatovali si to a něco jsme z toho poskládali a dali jsme tam ještě nějaké věci, co by mohly být v dnešní době, i-phony, tablety a tak.

My jsme si s Kátou povídali o nějakých strašidlech, Káta povídala o něčem strašidelným a pak nás nějak napadla ta Polednice. Nejdřív jsme začali u toho normálního textu (Erbenova, pozn. redakce), a pak jsme pokračovali k tomuhle.

Bylo to tak, že nejdřív jsme chtěli říkat tu básničku, ale najednou Káta měla velice

dobrý nápad, že tam přidáme nějaké naše věci, nápady. Měli jsme nápad, že uděláme stínohru. Říkali jsme, co polednice dělá, jak asi vypadá, někdo řekl, že vypadá jako lednice – po – lednice.

A pak nám Katka vysvětlovala, co to vlastně ta polednice je, ukazovala nám i ukázkou, jak by mohla vypadat – pustila nám horor.

Jak jste došli k tomu, že ta polednice je vlastně maminka?

Protože ty děti zloběj tu mámu, takže jsme tam určitě museli dát tohle.

Co vás na tom bavilo a baví – ať už v procesu tvoření té inscenace, nebo při samotném hraní?

Mně se na tom líbí, že je to něco hororového, to je v týhle době in.

Mně se na tom nejvíc líbila ta stínohra, a že nám Katka zadala téma a my jsme si mohli

vymyslet, co bysme tam chtěli přidat.

Mně se líbilo, jak jsme vytvářeli ten náš převlek, ty trička. Přinesli jsme si z domu černý obleky a nabarvili jsme to Savem.

Mně prostě baví všichni tihle lidi, že jsou zábavní a dá se s nima pracovat.

Mně na celý tý Polednici nejvíc bavily ty trička.

Mně baví na tý Polednici všechno, hlavně jak vytváříme různý kostýmy a tak a jak se všichni zasmějeme, když to všichni hrajem.

Mně baví v tý Polednici, jak jsme do toho přidali tu básničku (Erbenovu, pozn. redakce) tak, že můžeme říkat i náš text i tu básničku.

Mně baví, že se u toho vždycky nasmějeme.

Kolik je vám let?

Od osmi do dvanácti.

ptala se Eva Davidová

VČERA JSME VIDĚLI...

NÁMOŘNICKÁ POHÁDKA

JÁ SE NECHTĚL STĚHOVAT

POLEDNICE

ZEPTALI JSME SE...

Odpovědi po představení Námořnická pohádka

Hezká práce malých dětí. Práce s diváky. Zkrátit lahev.

Justýna, 14 let

Strašně moc se mi to líbilo, hlavně sehanost malých dětí. Lahev byla moc dlouhá.

Karolína, 12 let

Moc se mi to líbilo. Ty malé děti, před těmi smekám. Bylo jim rozumět, zvládly prostor i zpěv. Bylo vidět, že je to baví. Ale chvílemi to bylo moc dlouhé.

Matěj, 17 let

Pěkné bylo hraní na klavír a zpěv. Zkrátila bych podávání lahve.

Natka, 9 let

Bylo to hodně dlouhé. Zkrátit některé scény.

Michael, 14 let

Libil se mi vítr.

Vojta, 9 let

Odpovědi po představení Já se nechťel stěhovat

Vokurka. Bylo to originální, roztomilé. Brutální týrání plyšáků.

Michal, 14 let

Libil se mi projev dětí, zábava. Bylo tam málo rekvizit.

Hanka, 17 let

Okurka hraje fotbal.

Lenička, 6 let

Libil se mi Vokurka, střídání, pohyb, štronzo. Zajímavé bylo téma. Nejsilnější pro mě byla utržená žirafa nožička a zvuk trianglu.

Verča a Lucka, 56 let

Bylo to pravdivé. Pěkné využití jména. Celkově to bylo dobré zpracování.

Marcela 14 let

Bylo to stručné a výstižné. Fotbal byl fajn. Pamatuji si hodně utrženou nohu.

Gabriel, 14 let

Odpovědi po představení Polednice

Libily se mi stíny a atmosféra. Bylo to krátké a výstižné. Ztvárnění polednice bylo zajímavé.

Michael, 14 let

Libil se mi čas. Vadily mi moderní prvky. Nemělo to pro mě pointu.

Tomáš, 16 let

Libila se mi stínohra.

Filip, 14 let

Věděli, o čem hrají, nebáli se.

Darina, 68 let

Libil se mi začátek a tikání.

Jan, 9 let

Bylo fajn, že tam bylo více stylů, převedení do dnešní doby. Moc se mi nelíbil telefonát.

Kája, 15 let

Libilo se mi všechno.

Hynek, 8 let

Stínové divadlo. Pěkné byly svíčky a polednice.

Alžběta, 17 let

SEŠLO SE...

Děkujeme za všechny výjimečné služby a za možnosti, které nám Dětská scéna 2015 již po páté nabídla.

Určitě to není náhodou, že se na Dětskou scénu děti našeho Tanečního studia Light každoročně nejvíce těší. Včera večer, při odjezdu ze Svitav nejstarší Léna povidala: „Vždycky se sem celý rok těším a pak to uteče, než bys řekl švec – ach jo.“ Naše děti přijely domů včera večer a již dnes mě zaplavily děkovné maily od rodičů.

Moc děkujeme za všechno – protože víme, že nic z toho, co nám Dětská scéna nabízí, se neděje samozřejmě. Když jedeme na mezinárodní festival, nestačí, že vytvoříme jevištní tvar, který přesvědčí porotu nebo dramaturgickou radu festivalu. Musíme si sehnat granty na cestu a pobyt, zaplatit pronájem divadel a techniky, sehnat dopravu, pojištění, souhlasy, povolení...

Kdo něco takového nezkusil, asi si nemůže uvědomit, jak nevšední podmínky Dětská scéna nám všem nabízí. „Někdo“ za nás sežene granty, zorganizuje divadla s vybavenou jevištní technikou a ochotnými techniký, noclehy, stravu... uff. My přijedeme jako králové, všechno si užijeme, vyspíme se na vavřínech svého úspěchu a s pocitem dobře vykonané práce odjedeme.

A tak mě moc těší, když potkám soubory, které jejich vedoucí vedou k pokorě k divadlu a celé přehlídce. Protože právě pokora a laskavost je to jediné, čím můžeme oplatit naši příležitost zde být za tak vynikajících podmínek.

Četla jsem připomínku pana učitele, která vyšla pod názvem O nesmiřitelnosti názorů a hledání pravdy ve 4. čísle Deníku. Má pravdu, že by nikdo z nás neměl zpochybňovat práci druhých, a dokonce o ní mluvit ošklivě. Sama jsem předloni apelovala, aby

se filtrovaly informace a kritiky, které si děti mohou za pět korun koupit v Deníku Dětské scény. A jsem nadšená, že recenze dětských inscenací, které Deník tiskne, jsou laskavé „zaobalené“ – s vědomím toho, že děti sem poslala porota krajských kol a ony uvěřily, že jejich práce je dobrá. Nakonec kritiky se zpravidla týkají výhradně vedoucích souborů, nikoli samotných dětských interpretů. Ale přiklonila bych se k názoru, že na diskusi pro dospělé účastníky všichni mohou bez rizika, že to zraní děti, ventilovat různé názory a pohledy na odehrávané inscenace, mohou se znovu jmenovat pravidla postupů z krajských přehlídek a zvažovat jejich smysluplnost. Je to lepší, než kdyby se o tom mluvilo jinde a jinak, protože jak známo, tak by nespokojenost některých bobtnala a mohla by naše dětské nadšence a jejich pedagogy opravdu odradit od další práce. A my chceme především vychovat poučeného diváka a kulturního člověka – myslíme to dobře, i když každý po svém. Diskuse na Dětské scéně vnímám jako možnost konfrontace našich snah a ideálů v oboru divadla s dětmi.

Závěrem – Dětská scéna ve Svitavách má naprosto vzestupnou tendenci. Každý je osobně přivítán, pozdraven, oslaven a průběžně perfektně informován. Všichni si zde za opravdu symbolický příspěvek mohou užít maximální ocenění a jedinečné možnosti, respektující věk a zkušenost dětských herců.

Je na nás, účastnících, abychom si vždy znovu uvědomili, že nic se zde pro nás neděje samo a bez vývoje. A s úctou se obracím pět let zpátky a vím jistě, že Dětská scéna je naprostá jistota kvality, která v Evropě nemá obdoby.

Lenka Tretiagová, Taneční studio Light při ZUŠ Na Popelce, Praha

Ráno jsme probudili Terku zpěvem k narozeninám STOP

Byl před námi poslední den STOP
U řezbáře nás čekalo dřevo, dláta
a objev vlastní nešikovnosti STOP
Po obědě jsme sbírali síly STOP
Po každém představení jsme zběsile

odchytávali lidi z publika STOP
Po lovu dojmů diváků jsme navštívili diskusi STOP
Navštívili jsme bazén STOP
Teď si jen sbalit na zítřejší cestu STOP
Škoda, že je poslední den STOP
Kája (Zatimdobroš!)

ZAHLEDLI JSME...

NALISTOVALI JSME..

...V KNIZE KOMUNIKACE VE ŠKOLNÍ TŘÍDĚ

Dnešní ukázka je z knihy, která v roce 2012 vyšla v nakladatelství Portál. Kniha je pozoruhodná tím, že obsahuje řadu příkladů, jak komunikace ve školních třídách skutečně probíhá, jak učitelé a žáci na sebe skutečně reagují a co z toho může vyplývat. Citovanou ukázkou najdete na straně 155.

„Mnohdy ... může učitel ... na základě žákova komentáře zjistit určité nesrovnalosti v tom, jak žák danému učivu rozumí. Žákovský komentář by se tak mohl stát pro učitele zpětnou vazbou k tomu, jak žáci chápou obsah určité informace. [I]lustrací této situace je ukázka z hodiny českého jazyka učitelky Terezy:

Ukázka č. 76:

Učitelka Tereza: (Balady) čerpají náměty z legend. Od 18. století balady umělé. (Učitelka zvedá tabuli, dívá se do učebnice, kterou drží v ruce.) A už nevznikají z legend, ale jsou to většinou sociální náměty. (Stále píše na tabuli a mluví „do tabule“.)

Žák Hynek: Socky.

Učitelka Tereza: Sociální náměty z lidu, nějaký problém? (Učitelka se nedívá směrem ke třídě, ale opět nahlíží do učebnice.)

Žák Hynek: Socky.

Učitelka Tereza: Tak tou klasickou baladou, klasické balady, jak jsme si řekli, psal u nás Karel Jaromír Erben.

Z citované komunikační výměny zřetelně vyplývá, že žák Hynek rozumí jednomu z klíčových pojmů v poněkud pozměněném významu, neboť sociální náměty jakožto jeden možný inspirační zdroj balad komentuje pejorativním označením socky. Tato situace by proto nabízela, aby se učitelka u pojmu sociální zdržela a vysvětlila jeho obsah v tom smyslu, který má v kontextu sociálních balad. V tomto případě však této příležitosti není využito.“

Šedřová, K.; Švaříček, R.; Šalamounová, Z. *Komunikace ve školní třídě*. Praha: Portál, 2012. 293 s. ISBN 978-80-262-0085-7.

...V KNIZE KAŽDÝ JE NA NĚCO CHYTRÝ

Dnešní ukázka je z knihy, která v roce 2012 vyšla v nakladatelství Portál. Kniha je pozoruhodná tím, že Poslední zajímavá kniha, na kterou bychom vás v tomto ročníku Deníku rádi upozornili, je od amerického autora Thomase Armstronga. Ten ve své více než třicetileté pedagogické praxi vycházel z teorie mnohočetné inteligence a zaměřoval se na odhalování a rozvíjení různých druhů vloh u svých žáků. Kniha „Každý je na něco chytrý“ ukazuje, že být inteligentní znamená mnohem víc než jenom dostávat ve škole dobré známky, rychle řešit matematické úlohy, pamatovat si fakta či mít vysoké IQ. Kniha pomáhá dětem ve věku od 8 do 12 let pochopit, „na co jsou chytré“ a jak mohou své přednosti využít k tomu, aby se rozvíjely i v jiných oblastech. Pracuje s osmi druhy inteligence, jak je formuloval

Howard Gardner (Dimenze myšlení, teorie rozmanitých inteligencí. Praha: Portál, 1999). Děti mohou zjišťovat, jestli jsou „chytré na slova“, „hudebně chytré“, „chytré na logiku“, „obrazově chytré“, „tělesně chytré“, „chytré na lidi“, „chytré na sebe“ či „chytré na přírodu“. Dobře strukturovanou knihu lze využít všude, kde se pracuje s dětmi daného věku. V osmé kapitole se dočtete:

„Jak se pozná přírodní chytrost

Když se řekne přírodní chytrost, co vás napadne jako první? Pochopitelně nejspíš příroda! Když jste přírodně chytří, znamená to, že se zajímáte o prostředí, ve kterém žijete, a jste vůči němu vnímaví. Všimáte si věcí ve svém okolí a těší vás, když je dokážete rozpoznávat a systematicky řadit do různých skupin. Možná jste dobří v předvídání počasí, možná nadšení sběratelé kamenů nebo vášniví pozorovatelé noční oblohy. Možná dokážete rozlišovat mezi různými druhy stromů, rostlin, zvířat, ptáků, brouků, mraků, hvězd či pohoří. [...]

V čem je přírodní chytrost prospěšná?

Učí vás větší ohleduplnosti a šetrnosti vůči okolí.

Pomáhá vám uvědomit si význam otázek týkajících se životního prostředí.

Můžete díky ní objevovat zázraky přírody a žasnout nad jejím nekonečným bohatstvím.“

Armstrong, T. *Každý je na něco chytrý. Průvodce teorií mnohočetné inteligence pro děti, jejich rodiče a vychovatele*. Praha: Portál, 2011. 256 stran. ISBN 978-80-262-0019-2.

KOUTEK

JAZYKOVÉ ARCHEOLOGIE

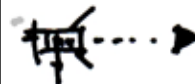

Úkolem jazykových archeologů v této rubrice je „oprášit“ vždy jedno konkrétní opomíjené či pozapomenuté slovo, připomenout jeho význam, fonetickou stránku a vrátit mu alespoň na chvíli jeho místo v mluvené řeči. Přidejte se k týmu jazykových archeologů tím, že v daný den začnete konkrétní slovo vědomě zařazovat do své mluvy. A poté se podělte o své zkušenosti a zážitky z používání slova s redakcí Deníku Dětské scény. Stačí, když nám napíšete několik vět, přineste obrázek anebo se za námi stavíte (do 3. podlaží v budově Fabrika) a sdělíte nám své postřehy přímo.

Poslední den přehlídky si do koutku naženeme slovo **NICOTA**. Impulzem se stal zážitek ze školy, kdy žáci, když se s tímto slovem setkali v textu, vyslovovali je jako „nikota“. Termín nicota ve významu prázdného často užívá filozofie, protože tvoří protiklad pojmu bytí. Poprvé ji pojmenoval starověký filozof Démokritos, který jsoucno ztotožnil s atomy a nejsoucno s prázdnem. Ve středověku začala být nicota spojována s kategorií zla, které bylo chápáno jako nedostatek bytí, vpád nicoty do jsoucna. Novověký filozof Heidegger považuje otázku nicoty za ústřední problém celé filozofie. V úzkosti se člověk dostává před sebe samého, stává se autentickým (což může potvrdit řada z vás, kteří tento týden na Dětské scéně vystupovali). Z fyziky patrně znáte pojem vakuum (z latiny, vacuus – prázdný), což znamená prázdný prostor. Dnes ale vědci přicházejí k poznání, že žádný prostor není tak úplně prázdný. Pochopit pojem prázdného prostoru, nicoty patří k triumfům lidské mysli.

(kompilováno/sestaveno z internetu)

POD REFLEKTOREM SLOVO...

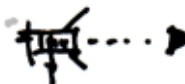
...ČURDA

Smyslem této rubriky je představit čtenářům v průběhu letošní Dětské scény několik zajímavých slov z divadelního prostředí. Jelikož se jedná o slova a slovní spojení z divadelní hantýrky, jejich význam může být pro někoho, kdo s divadlem nemá zkušenosti, nesrozumitelný. Osvětlíme jejich význam a uvedeme příklady užívání. Třeba se vám taková slova mohou hodit.

ČURDA, někdy se také říká „štěk“. Označuje se tak malá role, většinou s minimálním nebo vůbec žádným textem. Více se k vysvětlení dodat nedá, takže i dnešní slovo pod reflektorem je taková literární čurda.

KOMIKS

NICOTA

100 SLOV...

...Z DENÍKU AGENTA CHODCE

Agenti chodci je pojmenování pro agenty, kteří po komunistickém puči v roce 1948 přecházeli hranice. Prošli pouze povrchným školením, často se jednalo o nezkušené lidi toužící po dobrodružství. Polovina jich byla zadržena a přes dvacet jich bylo popraveno. Agenti chodci sami si říkali kurýři nebo kopečkáři. (wikiP)

„Nepřestávat! Neodkládat! Kutat, kutat, znovu kutat, nedutat a neševalit. Doufat! Drtit vzteky ruly žuly mezi zuby z podpalubí na paluby gesta v přesném gestosledu. V cukuletu lepit slova, správná, přesná zas a znova v temporytmu, v rytmu bárky kolébat se. Po obvodu, bez návodu, bez závodu nehled' nikam škodu rýt. Cesta středem, přesný řez. Akutní anamnéza, omamná diagnóza, oáza. Jaks to myslel? S čím to scházelo? Zacházel jsi s řečí v kurzu? Nastoupil jsi v správný vlak? Pozor na atak! Hled' sdělovat a naopak se klídku zřekni! Klesat, padat, zas se zvedat. Vzlínat, stoupat, tryskem vzlétat.“

PODĚKOVÁNÍ...

Děkujeme všem aktivním přispěvatelům, kteří nám do redakce Deníku Dětské scény ve 3. nadzemním podlaží v průběhu celé přehlídky přinášeli své příspěvky. Vše jsme otiskli a byli jsme za ně velmi rádi. V rubrice Sešlo se... se tak sešly články podněcující další diskusi, články s novými úhly pohledu, denní reflexe, osobní zážitky a zkušenosti a také obrázky. Vážíme si vaší snahy, a především odvahy přispět se svým názorem, pohledem, pocitem a spoluvytvářet celkovou podobu našeho/vašeho Deníku.. Nicotě jsme nedali prostor!

PROGRAM DĚTSKÉ SCÉNY 2015

ČTVRTEK 17. ČERVNA

8.30–12.00

semináře A, B, S

Fka

Fka

Fabrika Svitavy

KAM PO DĚTSKÉ SCÉNĚ...

18. 6. – 28. 6. 2015, Praha DAMU
FESTIVAL ZLOMVAZ, přehlídka studentských inscenací divadelních škol

19. – 28. 6. 2015, Hradec Králové
Mezinárodní festival Divadlo Evropských regionů

24. 6. – 5. 7. 2015, Rychnov nad Kněžnou
22. ročník divadelní přehlídky Poláčkovo léto

30. 6. – 6. 7. 2015, Chrudim
Loutkářská Chrudim, národní přehlídka amatérských loutkářských divadel

4. – 11. 7. 2015, Sobotka
Divadelní festival a umělecké vzdělávací semináře Šrámkova sobotka

12. – 19. 7. 2015, Miletín
Letní improcamp 2015

13. – 18. 7. 2015, Praha
Za dveřmi, mezinárodní festival pouličního divadla

13. – 18. 7. 2015, Praha
Mezinárodní festival Nultý bod, platforma pro fyzické a taneční divadlo

31. 7. – 9. 8. 2015, Hronov
Jiráskův Hronov, mezidruhová přehlídka amatérského divadla

1. – 15. 8. 2015, Havlovice
Umění-hra-divadlo, dětský letní tábor pro děti ve věku od 8 do 15 let

14. – 23. 8. 2015, Šumperk
S.M.A.D. - Setkání mladých amatérských divadelníků
Dílna Šrámkova Písku - ŠUMPERK 2015

19. – 24. 8., Kuks
THEATRUM KUKS, festival barokního divadla, opery a hudby

21. – 22. 8. 2015, Žamberk
Divadelní festival Ejhle loutka

26. – 27. 8. 2015, Ostrava
Letní divadelní škola pro pedagogy při Národním divadle moravskoslezském

1. – 8. 9. 2015, Vyšehrad Praha
12. ročník festivalu Vyšehrátky

17. – 23. 9. 2015, Jičín
Dramatická výchova ve škole 2015
20. celostátní dílna dramatické výchovy

22.10. – 25. 10. 2015, Bechyně
NAHLÍŽENÍ
26. celostátní dílna středoškolské dramatiky a mladého divadla

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY - ČÍSLO 6

Redakce: Hana Volkmerová (šéfredaktorka), Veronika Rodová, Roman Manda, Eva Davidová a Andrea Pavlíčková a Martin Domkář (externí spolupracovníci), Pavel Kocych (grafika a sazba), Ivo Mičkal (foto), Jazz Jameson čtyřnožec. Tisk: DTP centrum Svitavy. Redakce sídlí ve 3. podlaží Fabriky Svitavy. Neprošlo jazykovou korekturou. Uzávěrka čísla 6 - 17. června 2015 v 21:58. Náklad 120 ks.